

DICSŐSÉGE KÖVETENDŐ PÉLDA – PAULER GYULÁRA EMLÉKEZTEK BADACSONYTOMAJON

Hazánk első levéltárnokára emlékeztek születése évfordulóján 2017. május 14-én nyughelyén, a Szent Donát kápolnában.

Az emlékező szentmisét *Földi István* plébános celebrálta, majd az ünnepségre egybegyűlteket a szervező *Nők a Balatonért Egyesület* helyi csoportjának vezetője, *Farkas Éva* köszöntötte. A levéltárnok, jogász történész, író életútját *Szabó Csaba*, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója elevenítette fel. Mint mondta, *Pauler Gyula* 1841-ben született, 1874-ben nevezték ki országos levéltárnoknak. Közel harminc éven át kitartással végezte munkáját.

Hozzáfogott a levéltár újjászervezéséhez. Példásan rendezte az új anyagokat, és a levéltárat az európai tudományosság színvonalára emelte. Történészként az Árpád kori magyar történelemmel is foglalkozott. Javaslatára fogadták el a millennium évének az 1895-ös esztendőt. *Pauler Gyula* munkája nyomán a régi országos levéltár néhány száz méternyi anyaga jelentősen gyarapodott, halálakor elérte a tizenöt kilométert. A zsúfoltság már akkor komoly problémát jelentett. Sajnos nem érthette meg, hogy az iratok méltó helyükre kerülhessenek. Érdeme, hogy hosszú és tartalmas munkássága 29 éve alatt a gyűjteményekből tudományos igényű levéltárat teremtett. Neki köszönhetjük többek közt, hogy kialakult a mai diplomatikai levéltár, a középkori oklevelek gyűjteménye. Jelentős levéltár-szakmai és tudományos tevékenysége mellett igazgatási feladatokat is ellátott. 1903 nyarán badacsonytomaji birtokán töltötte szabadságát, ott érte a halál. Budapesten helyezték örök nyugalomra, unokája, *Bogyai Piroska* azonban a badacsonyi Szent Donát kápolnába hozatta hamvait. Őt tekintik az Árpád kori magyar történelemmel kapcsolatos tudományos kutatások megalapozójának Magyarországon.

1999-ben díjat neveztek el róla, a *Pauler Gyula díj* a levéltáros társadalom legnagyobb elismerése – mondta a főigazgató. Hangsúlyozta, hogy az elődök dicsősége követendő példa az utódok számára. Reményét fejezte ki, hogy ha legközelebb eljönnek hamvaihoz, már arról is beszámolhat az első levéltárnoknak, hogy a kormányzat – átérzve a nemzet történetének megőrzésében a levéltár fontosságát – támogatja őket, és ami ma még csak ígéret, talán akkor elmondhatja, hogy épül az új országos levéltár.

Berecz Nikolett a városi művelődési központ igazgatója a hazai levéltár kiemelkedő alakjáról szólva *Pauler Gyula* kutatásai eredményét, a településhez való kötődésének történetét osztotta meg a hallgatósággal, amelynek soraiban jelen voltak a leszármazottak is. Az ünnepségen a résztvevők az emlékezés koszorúit, virágait helyezték el a kápolna kriptájánál, közreműködött a *Nők a Balatonért Egyesület* helyi csoportjának kórusa.

Tóth B. Zsuzsa /VEOL